

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30322/2023
16.07.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Павлаћ, адвокат из ..., ББ и ВВ, обојице из ..., чији је заједнички пуномоћник Драгана Плачков, адвокат из ..., ГГ, ДД и ЋЋ, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Ступар, адвокат из ..., против противника предлагача „НИТ“ АД у стечају из Новог Сада, чији је пуномоћник Ендре Хорват, адвокат из ..., по овлашћењу повереника Агенције за приватизацију РС као стечајног управника, Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво града Новог Сада и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Новом Саду, ради утврђивања накнаде, одлучујући о ревизијама предлагача и ревизији противника предлагача Града Новог Сада изјављеним против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 2541/23 од 17.05.2023. године, у седници одржаној 16.07.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија противника предлагача Града Новог Сада изјављена против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 2541/23 од 17.05.2023. године у потврђујућем делу (којим је потврђено решење Основног суда у Новом Саду Р1 63/22 од 21.07.2022. године у ставу другом изреке и делу става четвртог изреке у погледу главног дуга).

УСВАЈАЈУ СЕ ревизије предлагача АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ, **УКИДА СЕ** решење Вишег суда у Новом Саду Гж 2541/23 од 17.05.2023. године у укидном делу (којим је решење Основног суда у Новом Саду Р1 63/22 од 21.07.2022. године укинато у делу става трећег изреке у односу на противника предлагача Град Нови Сад и предлог у том делу одбачен) и преиначујућем делу (део којим је преиначена одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу шестом изреке решења Основног суда у Новом Саду Р1 63/22 од 21.07.2022. године) и у погледу одлуке о трошковима другостепеног поступка и предмет у овом делу враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби противника предлагача Града Новог Сада.

ОДБАЦУЈУ СЕ, као недозвољене, ревизије предлагача АА, ББ и ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ изјављене против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 2541/23 од 17.05.2023. године у преосталом преиначујућем делу (део којим је решење Основног суда у Новом

Саду Р1 63/22 од 21.07.2022. године преиначено у ставу првом изреке и делу става четвртог изреке у погледу камате).

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Основног суда у Новом Саду Р1 63/22 од 21.07.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је предлог предлагача у целисти. Ставом другим изреке, утврђена је накнада предлагачима за принудно откупљено земљиште од ранијег сопственика АА, површине 10 ха 03 а 86 м², према решењу Општине Нови Сад – Комисије за вођење поступка и доношење решења по захтевима за враћање земљишта бр. Х-01-462-294/91 од 25.02.1993. године у износу од 648.493.560,00 динара, и то сразмерно њиховим сувласничким уделима, ближе наведеним у том ставу. Ставом трећим изреке, утврђено је да је противни предлагача АД „НИТ“ Нови Сад у стечајном поступку вођеном код Привредног суда у Новом Саду под Ст 37/07, односно Ст 7/10 брисан из регистра привредних субјеката АПР, па је обавезан Привредни суд у Новом Саду да са депозитног рачуна од дела резервисаних средстава у предмету вођеном код Привредног суда у Новом Саду над овим правним лицем у укупном износу од 9.704.752,00 динара исплати овај износ предлагачима сразмерно њиховим сувласничким уделима, све ближе наведено у том ставу. Ставом четвртим изреке, обавезан је противник предлагача Град Нови Сад да предлагачима исплати разлику између износа утврђене накнаде из става другог изреке овог решења и износа из става трећег изреке овог решења (који ће на име накнаде бити исплаћени са депозитног рачуна) сразмерно њиховим сувласничким уделима, ближе наведено у том ставу, све у једнаким тромесечним ратама у року од 10 година, почев од истека године дана од дана правноснажности овог решења, са каматом у висини раста цена на мало, према последњим објављеним подацима Републичког органа надлежног за послове статистике почев од дана доношења решења до исплате. Ставом петим изреке, одлучено је да уколико противник предлагача Град Нови Сад није у могућности да изврши обавезу из става четвртог изреке, обавезан је противник предлагача Република Србија да предлагачима исплати разлику између износа утврђене накнаде из става другог изреке овог решења и износа из става трећег изреке овог решења који ће на име накнаде бити исплаћене са депозитног рачуна сразмерно њиховим сувласничким уделима, у једнаким тромесечним ратама у року од 10 година почев од истека године дана од правноснажности овог решења са каматом у висини раста цена на мало према последњим објављеним подацима републичког органа надлежног за послове статистике почев од дана доношења решења до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је противник предлагача Град Нови Сад да предлагачима накнади трошкове поступка у износима ближе наведеним у том ставу, са законском затезном каматом од дана извршности решења до исплате, а уколико исти то није у могућности обавезан је да то учини противник предлагача Република Србија.

Решењем Вишег суда у Новом Саду Гж 2541/23 од 17.05.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба противника предлагача Града Новог Сада и првостепено решење преиначено у ставу првом изреке тако што је предлог предлагача делимично усвојен; укинута у ставу трећем изреке у односу на противника предлагача Град Нови Сад и предлог у том делу одбачен; преиначено у ставу четвртом изреке у делу камате досуђене на износе разлика из овог става тако што је обавезан противник предлагача Град Нови Сад да предлагачима исплати законску затезну камату у висини раста цена на мало према последњим објављеним подацима републичког органа

надлежног за послове статистике почев од дана доспелости сваке тромесечне рате до исплате при чему прва рата доспева нако истека годину дана од дана правноснажности решења, а одбијен предлог предлагача са вишком затезне камате преко досуђене овим преиначењем до досуђене првостепеним решењем; преиначено у ставу шестом изреке тако што је противник предлагача Град Нови Сад обавезан да предлагачима исплати трошкове парничног поступка у износима ближе наведеним у том ставу, а за веће тражење захтев за накнаду трошкова одбијен; потврђено у преосталом побијаном делу. Ставом другим изреке, обавезани су предлагачи да противнику предлагача Граду Новом Саду накнаде трошкове жалбеног поступка у износу од 58.800,00 динара.

Против наведене другостепене одлуке, ревизије су благовремено изјавили сви предлагачи побијајући је у преиначујућем и укидном делу, и противник предлагача Град Нови Сад побијајући је у потврђујућем делу, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Противник предлагача Град Нови Сад је благовремено дао одговор на ревизије предлагача.

Испитујући правилност и законитост побијане другостепене одлуке на основу члана 408. у вези члана 420. ставови 1. и 6. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 10/23) и одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку – ЗВП („Службени гласник СРС“, бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“, бр. 46/95... 14/22) Врховни суд је нашао да је ревизија противника предлагача дозвољена, али није неоснована, док су ревизије предлагача дозвољене и основане у укидном делу, а нису дозвољене у преиначујућем делу за камату.

У поступку доношења одлуке нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Општине Нови Сад – Комисија за вођење поступка и доношење решења по захтевима за враћање земљишта бр. Х-01-462-294/91 од 25.02.1993. године утврђено је да је основан захтев за враћање земљишта принудно откупљеног од ранијег сопственика АА као старешине домаћинства, те да његовим наследницима: ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ и ИИ (који су у међувремену преминули) припада право на новчану накнаду у једнаким деловима, јер нису испуњени услови за враћање одузетог земљишта, те је обавезан ДД „НИТ“ Новосадска индустрија текстила из Новог Сада да им исплати новчану накнаду за принудно откупљено земљиште у површини од 10 ха 03 а и 86 м², као корисник земљишта у друштвеној својини у грађевинском реону – изграђено грађевинско земљиште, а које је принудно откупљено решењем Среске комисије за земљишни фонд у Новом Саду бр. 25502/53, парцела ... КО Нови Сад 4, поседовни лист ..., што у природи представља зграду (око 2 ха) и двориште (преостали део). Висина накнаде није одређена овим решењем. Над обвезником исплате накнаде АД „НИТ“ Нови Сад отворен је стечајни поступак (решење Трговинског суда у Новом Саду Ст 37/07 од 17.12.2007. године). Након главне деобе и уновчења стечајне масе и имовине стечајног дужника АД „НИТ“ Нови Сад – у стечају, утврђено је да се правни претходници предлагачи, као повериоци четвртог реда, имају намирити у проценту од 5,0703% односно са укупним износом од

9.704.752,00 динара (решења Трговинског суда у Новом Саду Ст 37/07 од 16.07.2009. године и 04.09.2009. године, правноснажно 18.09.2009. године). Решењем Привредног суда од 09.12.2013. године закључен је стечајни поступак над АД „НИТ“ Нови Сад – у стечају, а на депозитни рачун Привредног суда у Новом Саду пренет је износ од 9.715.397,02 динара, који представља износ резервисаних средстава правних претходника овде предлагача као поверилаца – сувласника на одузетом пољопривредном земљишту (применом процента од 5,0703). У поступку стечаја над АД „НИТ“ Нови Сад предметну кат. парцелу купило је ДОО „Примист“ Нови Сад.

Предметна кат. парцела уписана је у Листу непокретности ... КО Нови Сад 1, као градско грађевинско земљиште (улица ... бр. ..., Нови Сад) са укупном површином од 89 ха 93 а и 53 м², као државна својина, сада са правом коришћења „Примист“ ДОО Нови Сад. Утврђен је правни след иза преминулих лица у чију корист је донето решење Комисије за вођење поступка и доношења решења по захтевима за враћање земљишта од 25.12.1993. године и да су, на основу приложених решења о наслеђивању, овде предлагачи правни следбеници тих лица, са уделима: АА и ББ са по 24/80 дела, ВВ са 8/80 дела, ГГ и ДД са по 6/80 дела и ЂЂ са 12/80 дела. Вештачењем (усаглашени налази и мишљења судских вештака) утврђено је да тржишна вредност предметне парцеле према површини и врсти земљишта (10 ха 03 а и 86 м², изграђено грађевинско земљиште) износи 648.493.560,00 динара (48,00 евра/м²) на дан 03.06.2022. године, односно у време одређивања накнаде. Износ од 638.788.808,00 динара представља разлику између тржишне вредности предметне парцеле у износу од 648.493.560,00 динара у време одређивања накнаде и износа од 9.704.752,00 динара који представља износ резервисаних средстава за повериоца – сувласнике на одузетом пољопривредном земљишту. Када се ова разлика уподоби напред наведеним сувласничким уделима предлагача, припада им: предлагачима АА и ВВ износи од по 194.548.068,00 динара, предлагачу ВВ износ од 64.849.356,90 динара, предлагачима ГГ и ДД износи од 48.637.017,00 динара и предлагачу ЂЂ износ од 92.274.034,00 динара (колико они и траже својим предлозима).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, с позивом на чланове 1. став 3., 7., 9. и 12. ставови 1. и 3. Закона о начину и условима признавања права на враћање земљишта које је прешло у друштвену својину на основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обвеза из обавезног откупа пољопривредних производа и члан 42. Закона о експропријацији, усвојио у целости предлоге предлагача (став први изреке) и одредио накнаду за одузето земљиште АА у износу од 648.493.560,00 динара, утврђеног вештачењем, јер се ради о изграђеном грађевинском земљишту (став други изреке). Како је противник предлагача АД „НИТ“ Нови Сад (по окончању стечајног поступка код Привредног суда у Новом Саду под Ст 37/07, односно Ст 7/10) брисан из регистра привредних субјеката АПР, обавезао је Привредни суд у Новом Саду да са депозитног рачуна од дела резервисаних средстава у предмету вођеном код Привредног суда у Новом Саду над овим правним лицем у укупном износу од 9.704.752,00 динара исплати предлагачима овај износ сразмерно њиховим уделима (став трећи изреке). Обавезао је противника предлагача Град Нови Сад да предлагачима исплати разлику између износа утврђене накнаде из става другог изреке овог решења (износ од 648.493.560,00 динара) и износа из става трећег изреке овог решења (износ од 9.704.752,00 динара) коју чини износ од 638.78.881,70 динара, сразмерно њиховим сувласничким уделима, све у једнаким тромесечним ратама у року од 10 година, почев од истека године дана од дана

правноснажности овог решења, са припадајућом каматом од дана доношења решења до исплате (став четврти изреке), а уколико противник предлагача Град Нови Сад није у могућности да изврши обавезу из става четвртог изреке, ту обавезу има противник предлагача Република Србија (став пети изреке), и обавезан противник предлагача Град Нови Сад да предлагачима накнади трошкове парничног поступка, а ако није у могућности ту обавезу има противник предлагача Република Србија (став шести изреке).

Другостепени суд је прихватио правну аргуменатцију првостепеног суда у погледу висине накнаде за предметно земљиште као грађевинско и обвезника накнаде (противник предлагача Град Нови Сад, односно противник предлагача Република Србија као супсидијарни дужник), с обзиром на то да је противник предлагача „НИТ“ АД Нови Сад у стечају у међувремену брисан из регистра (у ком делу је потврдио првостепену одлуку), с тим што је био става да предлагачима на досуђени износ накнаде уместо припадајуће камате од дана доношења решења до исплате камате припада камата од дана доспелости сваке тромесечне рате до исплате при чему прва рата доспева након истека годину дана од дана правноснажности решења а за разлику тужбени захтев одбио као неоснован (у ком делу је преиначио првостепену одлуку). Укинуо је првостепену одлуку у делу става трећег изреке у односу на противника предлагача Град Нови Сад и предлог у том делу одбацио (да се обавеже Привредни суд у Новом Саду да са депозитног рачуна од дела резервисаних средстава у предмету вођеном код Привредног суда у Новом Саду над овим правним лицем у укупном износу од 9.704.752,00 динара исплати овај износ предлагачима сразмерно њиховим сувласничким уделима), сматрајући да је захваћена битном повредом из члана 374. став 2. тачка 4. ЗПП (на коју се жалба противника предлагача Града Новог Сада позива) и тачка 5. (на коју суд пази по службеној дужности), јер је првостепени суд у овом делу одлучио о захтеву за који је ставрно надлежан суд друге врсте (Привредни суд у Новом Саду), а одлуку је засновао на недозвољеним располагаима странака.

По оцени Врховног суда, супротно наводима ревизија противника предлагача Града Новог Сада, другостепени суд је правилно применио материјално право када је својом одлуком потврдио првостепену одлуку у ставу другом изреке (висина накнаде) и делу става четвртог изреке (у погледу главног дуга).

Према члану 12. став 1. Закона о начину и условима признавања права на враћање земљишта које је прешло у друштвену својину на основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обвеза из обавезног откупа пољопривредних производа ("Сл. гласник РС", бр. 18/91, 20/92 и 42/98) – у даљем тексту Закон о враћању земљишта) исплата накнаде пада на терет организације која користи земљиште у моменту одређивања накнаде. Према ставу 3. истог члана, у случају да организација која је у обавези да исплати ту накнаду то не учини, обавезу исплате накнаде извршиће општина, а ако ни она то није у могућности, ову обавезу извршиће Република Србија.

Следом изнетог, нижестепене одлуке су засноване на правилној примени материјалног права када је реч о одређивању висине накнаде за земљиште принудно одузето правном претходнику предлагача (која је вештачењем утврђена на износ од 648.493.560,00 динара), како када је реч о правном статусу земљишта (изграђено

грађевинско земљиште) и површини земљишта (10 ха 03 а и 86 м2), тако и у погледу обвезника исплате накнаде.

Код утврђене чињенице да решењем Општине Нови Сад – Комисија за вођење поступка и доношење решења по захтевима за враћање земљишта од 25.02.1993. године није била утврђена висина обавезе противника предлагача „НИТ“ АД Нови Сад у стечају, као обвезника исплате по предметном решењу, над којим је у међувремену отворен и закључен поступак стечаја, након чега је брисан из регистра привредних субјеката, то је обвезник накнаде противник предлагача Град Нови Сад, у смислу цитиране одредбе члана 12. став 3. Закона о враћању земљишта, у износу од 638.788.808,00 динара као разлике између износа утврђене накнаде вештачењем (износ од 648.493.560,00 динара) и износа утврђеног у стечајном поступку над противником предлагача „НИТ“ АД Нови Сад у стечају (износ од 9.704.752,00 динара) и пренетог на рачун Привредног суда у Београду а уколико то није у могућности обвезник исплате ове накнаде је противник предлагача Република Србија, као супсидијерни дужник.

Осталим наводима ревизије противника предлагача понављају се наводи истицани у жалби који су били предмет правилне оцене од стране другостепеног суда.

Основано се ревизијама предлагача побија другостепена одлука у укидном делу (тако што је првостепено решење у ставу трећем изреке у односу на Град Нови Сад укинута и предлог у том делу одбачен) због учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. 378. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом.

Према члану 374. став 1. ЗПП битна повреда одредаба парничног поступка постоји ако суд у току поступка није применио или је неправилно применио одредбу овог закона, а то је било или је могло да буде од утицаја на доношење законите и правилне пресуде. Према члану 378. став 2. овог закона, првостепени суд ће неблаговремену, непотпуну (члан 371. став 1) или недозвољену жалбу да одбаци решењем, без одлагања. Према ставу 2. истог члана, жалба је недозвољена, између осталог, ако лице које је изјавило жалбу нема правни интерес за изјављивање жалбе. Према члану 407. став 1. тачка 3. овог закона, ревизија може да се изјави због: битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. овог закона која је учињена у поступку пред другостепеним судом.

Ово стога што ставом трећим изреке првостепене одлуке није одлучено о обавези противника предлагача Града Новог Сада, већ о обавези Привредног суда у Новом Саду, као органу Републике Србије, па за изјављивање жалбе у овом делу противник предлагача Град Нови Сад није имао правни интерес што другостепени суд није ценио приликом доношења своје одлуке, док противник предлагача Република Србија (који би имао правни интерес за изјављивање жалбе) није изјављивао жалбу против првостепене одлуке.

Стога је другостепена одлука укинута у овом делу и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање по жалби противника предлагача Града Новог Сада у овом делу, а укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер зависи од одлуке о главној ствари.

Испитујући дозвољеност изјављених ревизија предлагача против другостепене одлуке у преиначујућем делу (одлука о камати) у смислу члана 410. став 5. У вези члана 420. став 6. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизије нису дозвољене.

Према члану 28. ЗПП за утврђивање права на изјављивање ревизије меродавна је само вредност предмета спора главног тужбеног захтева, а камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка, не узимају се у обзир ако не чине главни захтев.

У конкретном случају, ревизије предлагача су изјављене и против другостепене одлуке у делу којим је одлучено о камати, што је имало за последицу делимично усвајање тужбеног захтева. Камата не чини главни захтев, већ представља споредно потраживање и не узима се у обзир приликом утврђивања права на изјављивање ревизије, па је Врховни суд утврдио да ревизије предлагача изјављене против одлуке о камати нису дозвољене. Код таквог стања ствари, преиначење првостепене одлуке у односу на споредно потраживање - камату, без утицаја је на могућност дозвољености ревизије применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП на који се ревизије предлагача позивају, а код одсуства предлога да се побијана пресуда размотри применом члана 404. ЗПП.

Из наведених разлога, одлучено је као у ставу првом изреке на основу члана 414. став 1., у ставу другом изреке на основу члана 415. став 1. ЗПП, а у ставу трећем изреке на основу члана 413. ЗПП, у вези члана 420. став 6. ЗПП.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић